

Hyvinvointipalvelu- ja hyvinvointiteknologiayritysten palvelu- ja tuotekehitysympäristön selvityshanke, HYVIKE

Loppuraportti 30.4.2007

Hankkeen toteutusaika: 1.12.2006 – 31.3.2008

Hankkeen toteuttaja: Pirkanmaan ammattikorkeakoulu

Yhteyshenkilö: T&K-johtaja Esa Ala-Uotila, (03) 243 2375, esa.ala-uotila@piramk.fi

Projektihenkilöstö hankkeen aikana: hyvinvointiteknologian yliopettaja Jarmo Perttunen (palvelu- ja tuotekehitysympäristön toiminnallinen ja sisällöllinen suunnittelu, korkeakouluyhteistyöt ja kansainvälisen yhteistyöverkoston rakentaminen), projektipäällikkö Kastehelmi Raninen (palvelu- ja tuotekehitysympäristön toiminnallinen ja sisällöllinen suunnittelu, kansallisen yhteistyöverkoston rakentaminen, yritysyrityksen kehittäminen), T&K-johtaja Esa Ala-Uotila (projektin johto, palvelu- ja tuotekehitysympäristön toiminnallinen ja sisällöllinen suunnittelu, korkeakouluyhteistyö ja kansainvälisen yhteistyöverkoston rakentaminen)

Rahoitus: Tampereen kaupunkiseudun aluekeskusohjelma ja Pirkanmaan ammattikorkeakoulu Oy

Projektin tärkeimmät yhteistyötahot:

Tamperelaisten korkeakoulujen (PIRAMK, TAMK, TaY, TTY) yhteinen HYVITE –ohjelma ("Käyttäjäkeskeinen hyvinvointiteknologia Pirkanmaalla"), hyvinvointipalvelu- ja hyvinvointiteknologiayrityksiä Pirkanmaalla, WFA-alueen ammattikorkeakoulujen t&k-verkosto, UUTE –hanke, Toimivat tekstiilit –hanke, Design for All-verkosto, Sendai Finnish Wellbeing Center ja Tohoku yliopisto, Wienin teknillinen yliopisto

Projektin keskeiset tavoitteet:

Selvityksen tavoitteena oli kartoittaa hyvinvointipalvelu- ja hyvinvointiteknologiayritysten tuote- ja palvelukehityksen tarpeet ja kehityksen esteet. Kartoituksessa oli tavoitteena selvittää myös yritysten mahdollisia osaamisen kehittämisen sekä koulutuksen tarpeita. Tavoitteena oli kartoituksen perusteella luoda palvelumalli yritysten oman palvelu- ja tuotekehityksen tueksi ajatuksena hyödyntää aitoja toimintaympäristöjä (living labs). Tavoitteena oli tehdä myös tutkimus- ja tuotekehityspalveluiden alustava tuotteistus sekä liiketoimintasuunnitelma. Hankkeen tavoitteena oli lisäksi kartoittaa mahdollisuudet kansainvälisen partneriverkoston luomiseen.

Projektin keskeiset toimenpiteet:

Projektin aikana käytiin useita neuvotteluja ja keskusteluja hyvinvointipalvelu- ja hyvinvointiteknologiayritysten, muiden korkeakoulujen, osaamiskeskusohjelmien (Hyvinvointiklusteri, HealthBio sekä matkailu- ja elämyspalvelut) sekä potentiaalisten kansainvälisten partnereiden kanssa. Näiden neuvottelujen ja keskustelujen perusteella nousi selvästi esiin tarve kehittää tuotteita ja palveluita aidossa toimintaympäristöissä. Etenkin hyvinvointiteknologiayrityksillä oli ollut paljon ongelmia yleensä teknologia- ja lähtöisten tuotteidensa kehittämisessä käyttäjätarpeiden ja hyvinvointipalvelujen tuottamisen näkökulmista ja siten markkinakelpoisemmiksi.

Palvelumallin osalta projektissa keskityttiin peruskonseptin kehittämiseen, joka muodostuu yritysten, julkisen sektorin organisaatioiden, tutkimus- ja kehitystyötä toteuttavien toimijoiden (mm. korkeakoulut) ja palveluita ja teknologiaa ostavien asiakkaiden (sekä henkilöasiakkaat että yhteisöasiakkaat) yhteistyöverkoston käynnistämisestä. Tämä yhteistyöverkoston toiminta käynnistyi pilotointina hankkeen aikana.

Tutkimus- ja kehityspalvelujen tuottajien palvelumallin kehittämisessä päädyttiin alustavasti vaiheittaiseen toimintamalliin, jossa prosessi käynnistetään asiakastarpeiden kartoituksella (esimerkiksi kotona ja työpaikalla). Käyttäjälähtöisen tarvekartoituksen jälkeen luodaan palvelun tai teknologisen tuotteen ”prototyyppi”, joka voidaan testata esimerkiksi eri korkeakoulujen laboratorioissa (esimerkkeinä PIRAMKin ITSE-tila ja hyvinvointiklinikka sekä TTY lääketieteellisen tekniikan ja ihmiskeskeisen teknologian laboratoriotilat). Tämän jälkeen tuote- tai palvelu testaan aidossa toimintaympäristössä (esimerkkeinä palvelukoti, koti, terveyskeskus, sairaala) ennen varsinaista markkinoille tuontia. Näistä living lab ympäristöistä ja niiden käyttömahdollisuuksista tehtiin projektin aikana alustavia yhteistyösopimuksia. Palvelu- ja tuotekehityksen alustavaa liiketoimintasuunnitelmaa ei hankkeen aikana saatu valmiiksi, mutta se valmistui hankkeen päättymisen jälkeen (ks. projektin tulokset).

Kansainvälisen yhteistyöverkoston osalta keskeisinä toimenpiteinä oli potentiaalisten partnereiden kartoitus etenkin living lab –toimintaa toteuttavista organisaatioista. Tämä toteutettiin osallistamalla EU:n 7. puiteohjelman seminaareihin ja workshoppeihin sekä käymällä kahdenvälisiä neuvotteluja.

Projektin tulokset ja vaikuttavuus:

Hyvinvointipalvelujen ja –teknologian yhteistyöverkosto on jatkanut toimintaansa pilotoinnin jälkeen ja keskittynyt yhteisten tutkimus- ja kehityshankkeiden valmisteluun ja niiden rahoitusvaihtoehtojen selvittämiseen. Hanke-ehdotuksia on projektin päättymisen jälkeen esitelty Tekesille, Pirkanmaan liitolle sekä Pirkanmaan TE-keskukselle, Sitralle ja työelämän kehittämisohjelma Tykesille. Rahoituspäätöksiä odotetaan syksyllä 2007.

Selvitys tuotti selkeän kuvan hyvinvointipalvelu- ja hyvinvointiteknologiayritysten palvelu- ja tuotekehitystoiminnan kehittämistarpeista ja tässä toiminnassa tarvittavasta tuesta. Selvityksen perusteella rakennettiin alustava palvelumalli, joka on kevään 2007 aikana otettu käyttöön PIRAMKin tutkimus- ja kehitystoiminnan palvelu- ja tuotekehitysohjelmassa. Palvelumalli toimii markkinointinimellä PractiCo®.

Kansainvälisen yhteistyön osalta hankkeen aikana valmisteltiin yhteistyösopimus Sendain (Japani) Finnish Wellbeing Centerin kanssa samoin kuin ensimmäinen yhteinen t&k-hanke. Projektin päättymisen jälkeen yhteistyösopimus on allekirjoitettu ja ensimmäinen yhteinen t&k-hanke käynnistyy elokuussa 2007. Wienin teknillisen yliopiston kanssa valmisteltiin yhteinen EU:n 7. puiteohjelman tutkimushanke, joka viimeisteltiin hankkeen päättymisen jälkeen ja hakemus jätettiin 8.5.2007.

Keskeiset ongelmat hankkeen toteuttamisessa:

Hankeessa ei varsinaisesti ilmennyt ongelmia tavoitteiden saavuttamisessa tai toimenpiteiden toteutuksessa. Osa tuloksista tosin konkretisoitui hankkeen lyhyen toteutusajan vuoksi vasta hankkeen päättymisen jälkeen, mikä myös edellytti jonkin verran ajallista ja rahallista lisäpanostusta hankesuunnitelmassa arvioituun nähden.

Tampere 30.4.2007

Esa Ala-Uotila
T&K-johtaja
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu